

URDHËR
Nr. 270, datë 31.5.2021

PËR MIRATIMIN E UDHËZUESIT TË INSTITUTIT TË SHËNDETIT PUBLIK
“MBI PËRDORIMIN E DETYRUESHËM TË MASKAVE NË AMBIENTET JASHTË
SHTËPISË”

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës; të pikës 23, të nenit 3, të aktit normativ nr. 3, datë 15.3.2020, “Për marrjen e masave të veçanta administrative gjatë kohëzgjatjes së periudhës së infeksionit të shkaktuar nga COVID-19”, të ndryshuar; në zbatim të autorizimit të ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale nr. 556, datë 29.1.2021; në zbatim të vendimit të Komitetit të Përkohshëm për Infeksionin e Përhapur nga Coronavirus i ri nr. 2435, datë 27.5.2021, me qëllim mbrojtjen e shëndetit të popullatës nga infeksioni COVID-19,

URDHËROJ:

1. Miratimin e udhëzuesit të Institutit të Shëndetit Publik “Mbi përdorimin e detyrueshëm të maskave në ambientet jashtë shtëpisë”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij urdhri.

2. Ngarkohet për zbatimin e këtij urdhri Inspektorati Shtetëror Shëndetësor dhe të gjithë institucionet përgjegjëse, sipas përcaktimeve në pikën 23, të nenit 3, të aktit normativ nr. 3, datë 15.3.2020, “Për marrjen e masave të veçanta administrative gjatë kohëzgjatjes së periudhës së infeksionit të shkaktuar nga COVID-19”, të ndryshuar.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë.

ZËVENDËSMINISTËR I SHËNDETËSISË
DHE MBROJTJES SOCIALE
Eugena Tomini

UDHËZUES
MBI PËRDORIMIN E DETYRUESHËM TË MASKAVE NË AMBIENTET JASHTË
SHTËPISË

Ky udhëzues hartohet bazuar në pikën 23, të aktit normativ nr. 3, datë 15.3.2020, të Këshillit të Ministrave, “Për marrjen e masave të veçanta administrative gjatë kohëzgjatjes së periudhës së infeksionit të shkaktuar nga COVID-19”. të ndryshuar,

Hyrje

Ky dokument paraqet kriteret e përgjithshme, rregullat dhe përjashtimet për përdorimin e barrierave mbrojtëse (maskave) në ambientet jashtë shtëpisë, me qëllim zvogëlimin e përhapjes së mundshme të COVID-19.

Maska ndihmon në zvogëlimin e përhapjes së infeksionit në komunitet, duke minimizuar transmetimin e tij nga individ të infektuar. Përdorimi i maskave të fytyrës në komunitet mund të shërbejë si një mjet për kontrollin e burimit të infeksionit.

Përdorimi i barrierës mbrojtëse (maskës) duhet të konsiderohet vetëm si një masë plotësuese dhe jo si një zëvendësim i masave të përcaktuara parandaluese, duhet të zbatohet bashkë me distancën fizike 1.5 – 2 metra dhe higjienën e duarve.

1. Përdorimi korrekt i barrierës mbrojtëse (maskës)

Parimet e përdorimit korrekt të maskave janë:

- a) maska e fytyrës duhet të mbulojë plotësisht hundën, gojën dhe mjekrën;
- b) pastrohen duart me sapun dhe ujë ose dezinfektues duarsh me bazë alkooli, përpara se të vendoset dhe hiqet maska;
- c) maska nuk duhet të preket kur vendoset;
- d) maska duhet të hiqet nga pas, duke shmangur prekjen e përparme të saj duke palosur qoshet e jashtme së bashku;
- e) maska kirurgjikale hidhet në koshin e mbetjeve pas heqjes;
- f) lani duart ose përdorni dezinfektant menjëherë pas heqjes së maskës;
- g) maska jomjekësore prej tekstili, e ripërdorshme, pasi hiqet duhet të lahet pas çdo përdorimi, duke përdorur larës të zakonshëm në 60° C;
- h) maska jomjekësore prej tekstili pasi të hiqet vendoset në një qese deri sa të lahet.

2. Kur duhet të mbahet maska

COVID-19 përhapet kryesisht ndërmjet njerëzve që janë në kontakt të ngushtë me njëri-tjetrin (brenda 1.5 – 2 metra). Barrierë mbrojtëse (maska) duhet të vendosen vetëm në ambientet e mbyllura. Përdorimi i barrierës mbrojtëse (maskës) jashtë shtëpisë rekomandohet parimisht në këto raste (rastet më tipike):

- a) në çdo ambient të mbyllur;
- b) në çdo dyqan, supermarket apo aktivitet tregtar;
- c) fëmijë mbi moshën 11 vjeç, kur vizitojnë mjedise si në pikën “b”;
- d) në të gjitha mjetet e transportit publik dhe jopublik, kur në to enden persona të tjerë, përveç drejtuesit të automjetit;
- e) gjatë të gjithë aktivitetit të punës në zyra, të gjithë institucionet publike dhe jopublike, teatër, kinema, muze, biblioteka, etj.;
- f) nëse jeni duke u kujdesur në shtëpi për një familjar me COVID-19;
- g) në të gjitha ambientet e brendshme në institucionet fetare;
- h) në institucionet arsimore dhe ato të kujdesit shëndetësor, sipas rekomandimeve të mëparshme.

3. Modifikimet e përdorimit të barrierës mbrojtëse (maskës)

Vendosja e barrierës mbrojtëse (maskës) nuk mund të jetë e mundur në çdo situatë. Prandaj, ekzistojnë gjithashtu skenarë në disa raste kur ju lejohet të hiqni atë apo të modifikoni përdorimin e saj:

- a) nëse kërkohet për qëllime të identifikimit personal nga zyrtarët përkatës në polici, në bankë, në postë, në gjykatë, etj.;
- b) gjatë procesit të manipulimeve dentare;
- c) nga personat që mbajnë/drejtojnë lutjen/shërbesën/ceremoninë fetare në ambiente të mbyllura;
- d) nga persona me humbje të dëgjimit dhe të folurit ose për personat gjatë kohës së komunikimit me ta, nëse nuk kanë mundësi të përdorin maska të posaçme (transparente);
- e) nëse kërkohet nga stafi i dyqaneve ose marketeve përkatëse për identifikim të moshës, përfshirë blerjen e produkteve me moshë të kufizuar, siç janë duhani dhe alkooli.

4. Rastet përjashtimore të përdorimit të barrierës mbrojtëse (maskës)

Mbajtja e maskës nuk mund të jetë e mundur në çdo situatë, prandaj parashikohen situatat përjashtimore, si vijon:

a) në të gjitha rastet kur përdorimi i maskës dëmton shëndetin, sipas rekomandimit të mjekut të familjes*;

b) nga persona me sëmundje që i bëjnë të paaftë për përdorimin e maskës*;

c) gjatë ushtrimit të aktiviteteve sportive;

d) kur në makinë është vetëm drejtuesi i mjetit ose persona që kanë lidhje familjare me të;

e) në aktivitete që mund të shkaktojnë lagjen e maskës, si p.sh.: gjatë larjes në pishinë, në liqen ose në det;

f) në shtëpi, me anëtarët e ngushtë të familjes;

* Atyre që për shkak të moshës, shëndetit ose për arsye të paaftësisë nuk bartin maskë, do t'u kërkohet dokumentacioni shëndetësor që verifikon statusin apo vërtetimi respektiv.

**Këto udhëzime do të rivlerësohen në vazhdim, sipas të dhënave të sëmundshmërisë dhe situatës epidemiologjike të COVID-19.

***Udhëzuesit e mëparshëm mbi përdorimin e maskës, që nuk bien ndesh, mbeten në fuqi.

DREJTOR
Albana Fico

Referencat

1. National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH). Use of respirators and surgical masks for protection against healthcare hazards [internet]. Atlanta: CDC; 2018 [accessed 1 April 2020]. Available from:

<http://www.cdc.gov/niosh/topics/healthcarehps/respiratory.html> 2.

2. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Safe use of personal protective equipment in the treatment of infectious diseases of high consequence. Stockholm: ECDC; 2014.

Available from:

<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/media/en/publications/Publications/safe-use-of-ppe.pdf>

3. World Health Organization (WHO). Non-pharmaceutical public health measures for mitigating the risk and impact of epidemic and pandemic influenza. Geneva: WHO; 2019. Available from: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/329438/9789241516839-ng.pdf>

4. World Health Organization.

Advice on the use of masks in the context of COVID-19. Geneva: World Health Organization; 2020 (<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331693> accessed 20 August 2020)

5. UNICEF. Convention on the Rights of the Child text. 1990

(<https://www.unicef.org/child-rights-convention/conventiontext> accessed 20 August 2020)

6. CDC, USA: www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/how-to-wear-cloth-face-coverings.html.